

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJvyššIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

01 / 2010

OBSAH

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

- 1. Dovolacie konanie - povinnosť obvineného zvoliť si obhajcu** — I. Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd SR stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov Najvyšší súd SR nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu. II. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil. 5
- 2. Premlčanie - úkonmi, ktoré smerujú k nariadeniu výkonu trestu, sú aj úkony cudzieho štátu** - I. Opatreniami smerujúcimi k výkonu trestu, o premlčanie ktorého ide podľa § 68 ods. 3 písm. a) Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a podľa § 90 ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 sú všetky úkony súdu, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby odsúdený trest vykonal (príkaz na zadržanie, príkaz na dodanie do výkonu trestu, nariadenie výkonu trestu a pod.). II. Takými úkonmi sú nielen opatrenia vydané na základe rozhodnutí súdu týkajúcich sa vykonania uloženého trestu odňatia slobody, pokiaľ boli vydané súdom v Slovenskej republike, ale tiež opatrenia vydané súdom cudzieho štátu, pokiaľ ide o posudzovanie, či došlo alebo nedošlo k premlčaniu výkonu trestu, ktorý má byť na území Slovenskej republiky uznaný na účely výkonu trestu odňatia slobody. 8
- 3. Podmienky na použitie asperačnej zásady** - I. Jednou z podmienok použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona je, aby aspoň jeden z dvoch alebo viacerých úmyselných trestných činov, ktoré sa zbiehajú vo viacčinnom súbahu skutkov, napíňal znaky zločinu. II. Na rozdiel od ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona obsahujúceho tzv. zásadu „trikrát a dost“, ktoré výslovne vyžaduje, aby ostatné (tretie) odsúdenie sa vzťahovalo na niektorý dokonaný trestný čin taxatívne uvedený v tomto ustanovení, asperačná zásada v § 41 ods. 2 Trestného zákona nevyžaduje, aby bol zločin spáchaný v jeho dokonanej podobe, ale stačí, ak dospeje do prvej vývojovej fázy trestného činu — do štádia prípravy. 11
- 4. Zmena osoby zvoleného obhajcu v konaní pred súdom** — I. Zo zodpovednosti obhajovaného za včasnú a okolnostiam prípadu primeranú voľbu obhajcu v žiadnom prípade nevyplýva povinnosť všeobecného súdu prispôbovať režim konania a jeho priebeh predstávám a požiadavkám obhajcu obvineného, aj keby obhajobu prevzal obhajca v sebe kratšej dobe, resp. za situácie, že paralelne vykonáva obhajobu v inej trestnej veci väčšieho rozsahu. Čas potrebný na prípravu obhajoby, resp. na samotný jej výkon treba zamerať od súdu k obhajcovi a v žiadnom prípade nie naopak. II. Je vecou profesionálnej zodpovednosti obhajcu, či prevezme zastúpenie „na poslednú chvíľu“, resp. za situácie, že paralelne vykonáva obhajobu v inej trestnej veci väčšieho rozsahu a ako sa tento obhajca so svojimi zákonnými a etickými povinnosťami vyrovná. Z toho jednoznačne vyplýva aj tá skutočnosť, že zmenou v osobe zvoleného obhajcu nie je preto všeobecný súd v priebehu konania, čo do jeho režimu, nijako viazaný. 14
- 5. Rozhodnutie vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1 Trestného poriadku** - I. Rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1 Trestného poriadku nie je uznesenie nadriadeného súdu, ktorým bol v konaní o riadnom opravnom prostriedku, konkrétne v konaní o odvolaní podľa § 258 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, resp. podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku zrušený prvostupňový rozsudok (odsudzujúci alebo oslobodzujúci) a nadriadený súd podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, resp. podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. II. Takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto proti nemu nemožno podať dovolanie. 21

- 6. Opodstatnenosť dovolacej námietky podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku -**
I. Dovolacia námietka obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočíva v tom, že výsluch svedka - poškodeného v prípravnom konaní sa uskutočnil bez prítomnosti obhajcu je opodstatnená len vtedy, ak výpoveď svedka — poškodeného z prípravného konania urobená bez prítomnosti obhajcu, bola rozhodujúca na zistenie skutkového stavu a zároveň by v rámci konania pred súdom bola čítaná pre niektorý z dôvodov § 263 Trestného poriadku, resp. § 211 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006. II. Taký dôkaz nie je možné použiť v konaní pred súdom, keďže takýmto postupom by bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu. 23

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych

- 7. Právomoc** - Náklady skúšok podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov predstavujú trovy správneho orgánu súvisiace s kontrolou vykonávanou Slovenskou obchodnou inšpekciou na úseku vnútorného trhu. Rozhodovanie o uvedených trovách nepatrí do právomoci súdu v občianskom súdnom konaní (§ 7 ods. 1 a 3 O. s. p.). 27
- 8. Právomoc** — Aj keď sa na platnosť zmluvy o postúpení výkonu práv poľovníctva vyžaduje schválenie príslušného správneho orgánu v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 22/1962 Zb. o poľovníctve, v prípade spornosti otázky platnosti tejto zmluvy poskytuje ochranu ohrozeným alebo porušeným právam súd. 29
- 9. Vznik povinnosti platiť poistné za zamestnanca** - Platobná neschopnosť zamestnávateľa nemá vplyv na zákonom uloženú povinnosť platiť odvody za zamestnanca. Povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov vzniká podľa § 2 písm. a) v spojení s § 7 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení v znení neskorších predpisov zo zákona vstupom osoby do zamestnania. 32

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

1.

ROZHODNUTIE

I. Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd SR stáva dovolacím súdom až podaním dovolania.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd SR nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu.

II. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2008, sp. zn. 4 Tdo 32/2007)

Najvyšší súd SR podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol dovolanie obvineného M. F., ktoré bolo podané proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 8. februára 2007, sp. zn. 3 To 1/2007.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 5. decembra 2006, č. k. 5 T 16/2006-994, bol obvinený M. F. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho trestného činu krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona z časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu porušovania domovej slobody vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 238 ods. 1 Trestného zákona (skutky v bodoch 1/, 2/ a 3/ rozsudku) a trestného činu lúpeže vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 238 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (skutok v bode 4/ rozsudku) na tom skutkovom základe, že

1) obžalovaní M. F., Š. K. a J. G. (vylúčení na samostatné konania) po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 16. marca 2005 v čase okolo 1.00 hodiny v N. M. n. V. na N. S. X. sa vlámali do A. b., a to tým spôsobom, že po preskočení oplotenia objektu vošli na pozemok, násilne roztrhali mrežu na okne, ktoré následne vytlačili a poškodili, vošli do vnútra objektu, kde poškodili jedny dvere a z baru následne odcudzili 1 ks videoprojektor zn. Panasonic v hodnote 95 000,- Sk, ako i hotovosť vo výške 7 000,- Sk, čím majiteľovi objektu P. B. spôsobili odcudzením vecí škodu vo výške 102 000,- Sk a poškodením zariadenia objektu ďalšiu škodu vo výške 1 400,- Sk,

2) obžalovaní M. F. a M. Z. (vylúčení na samostatné konanie) po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 19. marca 2005 v čase okolo 3.00 hodiny v N. M. n. V. na N. S. č. X. sa vlámali do A. b., a to tak, že preskočením oplotenia vošli na pozemok objektu, následne v zadnej časti budovy rukami vytrhli ochrannú mrežu okna, okno rozbili palicou, vošli do vnútra a z baru odcudzili 1 ks videoprojektor zn. Grundig s prírodným káblom a s diaľkovým ovládaním, finančnú hotovosť vo výške 1 000,- Sk a cigarety rôznych značiek, čím majiteľovi P. B. spôsobili odcudzením vecí škodu vo výške 13 135,- Sk a poškodením zariadenia objektu ďalšiu škodu vo výške 736,- Sk a odcudzením 1 ks zosilovača zn. ONKYO 8211 k Juke boxu škodu jeho majiteľovi - spoločnosti S., s. r. o., P. B., vo výške 6 500,- Sk,

3) obžalovaní M. F. a T. K. po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 22. marca 2005 v čase okolo 19.00 hodiny v N. M. n. V. preskočili oplotenie rodinného domu na B. u. č. X s úmyslom niečo z domu odcudziť a keď zistili, že dvere domu sú uzamknuté, pokúšali sa ich násilím otvoriť, pričom poškodili ich drevenú lištu a keď sa im dvere nepodarilo vypáčiť, od ďalšieho konania upustili, ktorým však spôsobili majiteľovi domu M. Z. poškodením lišty dverí škodu vo výške 200,- Sk,

4) obžalovaní M. F. a M. H. po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 22. marca 2005 okolo 21.15 hodiny v N. M. n. V. preskočili oplotenie rodinného domu na B. u. č. X. a zo zadného dvora na vchodových dverách vypáčili kovový uzatvárací mechanizmus, a keďže sa po vstupe do chodbičky ďalej nedostali, vrátili sa k predným kovovým dverám, na ktorých rozbili sklenú výplň a vypáčením poškodili okno na chodbe, cez predné vchodové dvere, ktoré si otvorili, nájdenými kľúčami sa dostali do vnútra objektu, kde následne vypáčili dvere do kuchyne a s cieľom odcudziť

finančné prostriedky prehľadali celý dom, pričom v spálni uvideli na posteli spať E. S., narodenú 26. apríla 1924, ktorej niektorý z nich pritlačil na tvár vankúš, na čo sa táto prebrala, začala sa brániť rukami a kričať o pomoc, pričom druhý pokračoval v prehľadávaní miestností, a keď táto kričala, že zavolá políciu, obaja sa naľakali a zo stola obývacej miestnosti jej odcudzili peňaženku s hotovosťou vo výške 700,- Sk, pričom však bezprostredne po ich úteku došlo k úmrtiu E. S. na náhle zlyhanie chronicky chorého srdca, ktoré bolo vyprovokované náhlým negatívnym emocionálnym vypätím spôsobeným lúpežným prepadnutím.

Obvinený M. H. sa skutku dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 30. mája 2003, sp. zn. 13 T 26/03, odsúdený pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 15 (pätnásť) mesiacov so zaradením na výkon trestu v nápravno-výchovnom ústave pre mladistvých, z ktorého bol podmiennečne prepustený dňa 25. augusta 2004 so skúšobnou dobou na 2 (dva) roky.

Za to bol obvinenému M. F. podľa § 234 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona zaradený do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny.

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 8. februára 2007, č. k. 3 To 1/07-1038, bolo odvolanie obvineného M. F. proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietnuté.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal obvinený M. F. dovolanie vlastným písomným podaním z 2. apríla 2007 (č. 1. 1092 spisu) na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý toto podanie následne postúpil Okresnému súdu Trenčín (ktorému bolo doručené 25. apríla 2007).

Predseda senátu Okresného súdu Trenčín (ako súdu prvého stupňa v zmysle § 370 Trestného poriadku) obvineného M. F. písomne vyzvala (prípísom z 30. apríla 2007), aby podal dovolanie prostredníctvom obhajcu s poučením, že ide o nevyhnutnú náležitosť dovolania, ktorej nesplnenie je dôvodom na odmietnutie dovolania, pričom na odstránenie uvedenej chyby mu určila lehotu 30 dní.

Túto písomnú výzvu obvinený prevzal 7. mája 2007.

Na výzvu obvinený reagoval písomným podaním zo 7. mája 2007, v ktorom súdu oznámil, že obhajcu si v určenej lehote nezvolí, nakoľko na neho nemá dostatok finančných prostriedkov. Súčasne uviedol, že s názorom uvedeným v písomnej výzve, podľa ktorého nepodanie dovolania prostredníctvom obhajcu je dôvodom na jeho odmietnutie, sa nestotožňuje, pričom s poukazom na zákonné ustanovenia § 38 ods. 2 písm. a), § 40 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyjadril názor, že ak si obhajcu v určenej lehote nezvolí, je povinnosťou predsedu senátu v dovolacom konaní mu obhajcu ustanoviť.

Ďalšími písomnými podaniami, ktoré sú obsahom spisového materiálu, neskôr obvinený, s použitím už uvedenej argumentácie, opakovane žiadal, aby mu bol obhajca za účelom podania dovolania ustanovený.

Súd prvého stupňa následne predložil dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Dovolací súd preskúmal spisový materiál a dospel k záveru, že dovolanie je nevyhnutné odmietnuť podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku, nakoľko nebola splnená podmienka dovolania podľa § 373 Trestného poriadku ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku ak podanie nie je úplné alebo má iné odstrániteľné chyby, predseda senátu vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie alebo obhajcu obvineného, aby tieto nedostatky odstránil. Predseda senátu zároveň určí primeranú lehotu na ich odstránenie. Ustanovenie § 311 ods. 3 platí primerane.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia treba konštatovať, že obvinený nesplnil základnú procesnú podmienku dovolania, ktorou je podanie dovolania prostredníctvom obhajcu, hoci na to bol súdom riadne vyzvaný a bola mu na to určená primeraná lehota. Argumentácia obvineného, podľa ktorej má právo na to, aby mu bol za účelom podania dovolania obhajca ustanovený, je neopodstatnená. Ustanovenie § 40 ods. 1 Trestného poriadku nie je možné v dovolacom konaní vo vzťahu k podaniu dovolania obvineným aplikovať, nakoľko ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, čo

vyplýva z dikcie ustanovenia § 373 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený môže podať dovolanie len „prostredníctvom“ obhajcu. Uvedené ustanovenie (s dôrazom na slovo „prostredníctvom“) totiž predpokladá, že dovolanie obvineného bude už v čase podania na súd písomne vyhotovené obhajcom, z čoho vyplýva, že obvinený musí mať obhajcu (advokáta) na podanie dovolania ešte pred jeho podaním. Vzhľadom na to, že dovolacie konanie je konaním výlučne návrhovým (nikdy sa nezačína ex offo, ale vždy len na základe podaného dovolania), Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je pred podaním dovolania oprávnený robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním (dovolacím súdom sa totiž stáva až podaním dovolania), a teda ani nemôže v čase pred podaním dovolania obvinenému obhajcu ustanoviť, čomu zodpovedá povinnosť obvineného si na podanie dovolania obhajcu zvoliť. Obvinený si preto na podanie dovolania musí obhajcu zvoliť a tento mu nemôže byť za účelom podania dovolania ustanovený.

Nakoľko obvinený nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), a to ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, jeho dovolanie podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol.

2.

ROZHODNUTIE

I. Opatreniami smerujúcimi k výkonu trestu, o premlčanie ktorého ide podľa § 68 ods. 3 písm. a) Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a podľa § 90 ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 sú všetky úkony súdu, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby odsúdený trest vykonal (príkaz na zadržanie, príkaz na dodanie do výkonu trestu, nariadenie výkonu trestu a pod.).

II. Takými úkonmi sú nielen opatrenia vydané na základe rozhodnutí súdu týkajúcich sa vykonania uloženého trestu odňatia slobody, pokiaľ boli vydané súdom v Slovenskej republike, ale tiež opatrenia vydané súdom cudzieho štátu, pokiaľ ide o posudzovanie, či došlo alebo nedošlo k premlčaniu výkonu trestu, ktorý má byť na území Slovenskej republiky uznaný na účely výkonu trestu odňatia slobody.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. júna 2009, sp. zn. 6 Urto 1/2009)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti O. Dz. uvedeným uznesením na základe odvolania krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. novembra 2008, sp. zn. Ntc 12/08, podľa § 518 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku odvolanie krajského prokurátora zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. novembra 2008, sp. zn. Ntc 12/2008, podľa § 518 ods. 3 Trestného poriadku uznal na území Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 2T 90/93 zo dňa 15. mája 1998, v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 4To 26/98 zo dňa 8. septembra 1998, v častiach ktorými bol uložený trest odňatia slobody, ktorými bol občan Slovenskej republiky O. D., nar. X., trvalé bytom K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike vo väznici Vinařice, uznaný vinným zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona Českej republiky a odsúdený podľa § 250 ods. 4 Trestného zákona Českej republiky na trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona Českej republiky zaradený do väznice s ostrahou, ako aj podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona Českej republiky na trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze prevádzkovania činnosti kúpy tovaru za účelom jeho ďalšieho predaja a predaj takého tovaru na dobu 5 rokov.

Krajský súd zároveň podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, s použitím § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona rozhodol, že odsúdený O. D., narodený X., bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor krajskej prokuratúry v Žiline odvolanie, v ktorom namietal, že došlo k premlčaniu výkonu trestu odňatia slobody, a teda nesplneniu podmienky uvedenej v ustanovení § 516 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, ktorá je nevyhnutná na to, aby cudzie rozhodnutie mohlo byť uznané na území Slovenskej republiky. Prokurátor konkrétne v odvolaní uviedol, že krajský súd sa vo svojom konštatovaní, že O. D. bol v Českej republike odsúdený pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, u ktorého je trestná sadzba nižšia ako v prípade trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa odsúdený v premlčacej dobe dopustil, pomýlil, čo malo za následok nesprávne konštatovanie, že výkon trestu na území Slovenskej republiky nie je premlčaný, a teda že uvedené rozhodnutia súdov Českej republiky možno uznať na území Slovenskej republiky. Prokurátor tvrdil, že O. D. sa v premlčacej dobe nedopustil nového trestného činu, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. Z týchto dôvodov nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby výkonu trestu odňatia slobody a začatiu plynutia novej, a to ani podľa Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, ani podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania prokurátora postupom podľa všeobecného ustanovenia § 317 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora, aj keď nie pre dôvody uvádzané ním v odvolaní, nie je dôvodné.

Krajský súd v Žiline postupoval v súlade s ustanoveniami § 515 a nasl. Trestného poriadku, ktoré uvádzajú postup súdu a jeho povinnosti pri uznávaní cudzozemských rozhodnutí. Krajský súd v Žiline sa dôsledne vysporiadal so všetkými náležitosťami nevyhnutnými podľa § 516 ods. 1 Trestného poriadku pre uznanie rozsudku

Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 2 T 90/93 z 15. mája 1998, v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 4 To 26/98 z 8. septembra 1998, na území Slovenskej republiky v časti trestu odňatia slobody uloženého O. D.

Pokiaľ k § 516 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, podľa ktorého cudzie rozhodnutie sa uzná na území Slovenskej republiky, ak výkon trestu nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky premlčaný, krajský súd uviedol, že došlo k prerušeniu premlčacej doby spáchaním trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona, pretože na tento trestný čin zákon stanovuje trest rovnaký alebo prísnejší, pochybil.

Trestná sadzba pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona Českej republiky (doposiaľ platné znenie) je rovnocenná s trestnou sadzbou platnou pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 1. septembra 1999 na území Slovenskej republiky a trestnou sadzbou platnou pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 vo výmere 5 (päť) až 12 (dvanásť) rokov.

Za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, ktorý bol spáchaný v roku 1999, bolo možné uložiť trest vo výmere od 2 (dvoch) do 10 (desiatich) rokov.

Z uvedeného je zrejmé, že prísnejšia sadzba je jednoznačne za trestný čin podvodu. Z týchto dôvodov nedošlo k prerušeniu premlčacej doby tak, ako to má na mysli § 68 ods. 3 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 ani § 90 ods. 4 nového Trestného zákona.

Podľa týchto ustanovení premlčanie výkonu trestu sa premlčí, ak odsúdený spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. K prerušeniu premlčacej doby, ktorá je podľa § 68 ods. 1 písm. c) Trestného zákona účinného do 1. januára a podľa § 90 ods. 1 písm. c) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 10 (desať) rokov, teda u O. D. nedošlo spáchaním trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006.

Ustanovenie § 68 ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a rovnako § 90 ods. 3 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 pozná dva dôvody, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby a odôvodňujú začiatok plynutia novej premlčacej doby.

Obe ustanovenia uvádzajú, že premlčanie výkonu trestu sa prerušuje, ak

- a) súd urobil opatrenie smerujúce k výkonu trestu, o ktorého premlčanie ide, alebo
- b) odsúdený spáchal v premlčacej dobe úmyselný trestný čin.

Z rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2007, sp. zn. Ntc 3/2007, vyplýva, že O. D. bol vzatý do vydávacej väzby, ktorá začala plynúť 28. marca 2007 z dôvodu, že bol na neho 7. marca 2007 vydaný európsky zatykači rozkaz Krajským súdom v Ostrave z dôvodu, že nevykonal zvyšok trestu odňatia slobody uloženého vo výmere 5 (rokov), uložený rozsudkami súdov Českej republiky uvedenými vo výroku napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z príkazu na prepustenie z väzby Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2007 vyplýva, že O. D. mal byť prepustený 30. apríla 2007 (podľa zistení Najvyššieho súdu k tomu aj v skutočnosti došlo) z vydávacej väzby a odovzdaný policajným orgánom Českej republiky, ktorý ho dodal do výkonu trestu odňatia slobody uloženého pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona Českej republiky vo výmere 5 (päť) rokov.

Úkony Krajského súdu v Žiline - najmä uznesenie o vzatí do väzby a príkaz na prepustenie z väzby a odovzдание policajným orgánom Českej republiky, ako aj na tieto úkony nadväzujúce úkony Krajského súdu v Ostrave, hoci súdu Českej republiky - cudzieho štátu — sú rozhodnutiami a opatreniami, ktoré smerovali k výkonu trestu, o ktorého premlčanie ide.

Vzhľadom na to, že ide o opatrenia z roku 2007 a odsudzujúci rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 2T 90/93 z 15. mája 1998, nadobudol právoplatnosť vyhlásením uznesenia Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 4To 26/98 z 8. septembra 1998, nedošlo k uplynutiu desaťročnej premlčacej lehoty výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov uloženého O. D., ale k prerušeniu jej plynutia a začatiu plynutia novej desaťročnej lehoty.

Z týchto dôvodov, aj keď čiastočne iných než tých, ktoré výslovne uvádzal v odvolaní prokurátor, ale týkajúcich sa splnenia podmienky uvedenej v § 516 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku - cudzie rozhodnutie sa uzná na území Slovenskej republiky, ak výkon trestu nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky premlčaný - bolo odvolanie prokurátora zamietnuté, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní zistil, že nie je dôvodné.

Krajskému súdu možno vytknúť drobné nedostatky rozsudku, najmä, že vo výroku používal skratky, neuviedol skutok, pre ktorý bol O. D. odsúdený a ku ktorému sa viaže uložený trest odňatia slobody, ako aj už uvedené nesprávne porovnanie trestných sadzieb trestných činov podvodu a lúpeže, avšak v zásade je napadnutý rozsudok správny a v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov napadnutý rozsudok nezrušil, ale odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

3.

ROZHODNUTIE

L Jednou z podmienok použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona je, aby aspoň jeden z dvoch alebo viacerých úmyselných trestných činov, ktoré sa zbiehajú vo viacčinnom súbehu skutkov, napíňal znaky zločinu.

II. Na rozdiel od ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona obsahujúceho tzv. zásadu „trikrát a dost“, ktoré výslovne vyžaduje, aby ostatné (tretie) odsúdenie sa vzťahovalo na niektorý dokonaný trestný čin taxatívne uvedený v tomto ustanovení, asperačná zásada v § 41 ods. 2 Trestného zákona nevyžaduje, aby bol zločin spáchaný v jeho dokonanej podobe, ale stačí, ak dospeje do prvej vývojovej fázy trestného činu - do štádia prípravy.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. apríla 2008, sp. zn. 2 Tdo 7/2008)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému M. M. a spol., uvedeným rozsudkom na základe dovolania generálneho prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2007, sp. zn. 3 To 46/2007, podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 41 ods. 1 Trestného zákona v prospech obvineného M. M., napadnutý rozsudok, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili poklad, zrušil a Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Redakčná poznámka: K ukladaniu trestu podľa § 4 7 ods. 2 Trestného zákona pozri zákon č. 576/2009 Z. z.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2007, sp. zn. 2 T 120/06 bol obvinený M. M. uznaný za vinného v bode 1/ z pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1 Trestného zákona a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2/z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného poriadku v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

1) dňa X. v čase od X. hod. do X. hod. v N., na A. ulici v areáli materskej školy po predchádzajúcom verbálnom konflikte s poškodeným R. H., tohto jedenkrát udrel päťou do oblasti ľavého líca, a potom ako mu R. H. útok opätovoval úderom päťou do oblasti nosa, tak sa z miesta činu vzdialil do miesta svojho trvalého bydliska, kde si zobral nožík — motýlik a vrátil sa do areálu materskej školy, kde sa znovu dostal najskôr do verbálneho a následne aj fyzického kontaktu s R. H., pri ktorom ho jedenkrát bodol týmto nožom do oblasti krku, čím mu spôsobil bodnú ranu v oblasti kľúčnej kosti vľavo a o dierku na paži s dobou liečenia do sedem dní,

2) dňa X. v čase medzi X. hod. a X. hod. v N., na ul. A. č. X, vedľa obytného bloku na mieste verejnosti prístupnom najskôr ml. R. CH. fyzicky napadol poškodeného S. L. tak, že ho dvakrát udrel päťou do oblasti tváre a následne sa k incidentu pridal M. M., a potom spoločne pokračovali v útoku na poškodeného, a to údermi päťou do oblasti tváre, a keď poškodený padol na zem, kopali ho do hlavy a do rôznych častí teda, čím mu spôsobili otras mozgu, pomliaždenie tváre, oboch líc, nosa, čela a spánkovej oblasti vpravo, pomliaždenie hornej pery s drobnými tržnými ranami ústnej dutiny s dobou liečenia a práceneschopnosti od 12. júna 2006 do 26. júna 2006.

Za to bol odsúdený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. k) Trestného zákona a § 37 písm. h) Trestného zákona, kedy pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je u neho 2:1, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu bol uložený trest prepadnutia veci — 1 ks nožíka - motýlika so strieborno-čiernou rúčkou s tým, že podľa § 60 ods. 6 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor v neprospech obvineného M. M., pričom tento opravný prostriedok obmedzil len na výrok o treste a namietal v ňom nepoužitie ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, upravujúceho tzv. asperačnú zásadu, v zmysle ktorej mal byť obvinenému M. M. ukladaný úhrnný trest odňatia slobody v rozpätí od 8 rokov a 8 mesiacov do 13 rokov a 4 mesiacov.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, na podklade podaného odvolania zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku u obvineného M. M. vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že obvinenému M. M. uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona postupom podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 36 písm. j), písm. k) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Rovnako ako súd prvého stupňa zaradil obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenému trest prepadnutia veci - 1 ks noža - motýlika so strieborno-čiernou rukoväťou, zapísaného v zozname vecí vzatých do úschovy na Okresnej prokuratúre v Nitre pod položkou č. 57/06 s tým, že podľa § 60 ods. 6 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dovolanie v neprospech obvineného M. M., pričom tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, konkrétne o to, že obvinenému M. M. bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Podľa názoru dovolateľa je nesprávny právny názor krajského súdu, že použitie asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona prichádza do úvahy len vtedy, ak aspoň jeden zo zbiehajúcich sa trestných činov je dokonaným zločinom. Podľa § 14 ods. 2 Trestného zákona pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej za dokonaný trestný čin, a preto ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktoré je kogentnej povahy, sa musí aplikovať pri akýchkoľvek vývojových štádiách trestného činu.

Preto neuloženie trestu v rámci upravenej trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Z uvedených dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2007, sp. zn. 3 To 46/2007, bol porušený zákon v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona v prospech obvineného M. M., aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku tento rozsudok zrušil a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený M. M. vo vyjadrení k podanému dovolaniu prostredníctvom obhajcu uviedol, že postup krajského súdu pri ukladaní trestu zodpovedal zákonu a generálnym prokurátorom uplatnený dôvod dovolania nie je naplnený. Dovolateľ nesprávne poukazuje na ustanovenie § 14 ods. 2 Trestného zákona, lebo toto ustanovenie neuvádza, čo sa rozumie trestným činom. Jeho definícia je vyjadrená v § 8 Trestného zákona tak, že ide o protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Jednotlivé trestné činy sú definované v osobitnej časti Trestného zákona, označenej ako druhá časť. Už z uvedeného je zrejmé, že odvolávanie sa na prvú (všeobecnú) časť nie je dôvodné. Trestným činom v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 8 Trestného zákona treba rozumieť dokonaný trestný čin, a preto aplikácia § 41 ods. 2 Trestného zákona v posudzovanej veci neprichádza do úvahy. Výklad ponúknutý dovolateľom nemožno vyvodit' pri štandardnom výklade práva. Z uvedených dôvodov obvinený navrhol dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), že sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Trestného poriadku ako aj to, že v posudzovanej veci nie sú dané dôvody na odmietnutie dovolania na neverejnom zasadnutí pre zrejmosť toho, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolací súd preto podľa § 384 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na uplatnený dôvod dovolania (ktorým je dovolací súd podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku viazaný) a zistil, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom spáchaných dvomi alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo ods. 3.

Predpokladom aplikácie citovaného ustanovenia zakotvujúceho asperačnú (zostrujúcu) zásadu je spáchanie minimálne dvoch úmyselných trestných činov v reálnom súbehu, t. j. najmenej dvomi samostatnými skutkami, pričom aspoň jeden z takých trestných činov musí byť zločinom.

Jednou z podmienok použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona je, aby aspoň jeden z viacerých úmyselných trestných deliktov napíňal znaky zločinu ako typovo závažnej kategórie trestných činov, pričom sa ale nevyžaduje, aby išlo o dokonaný zločin, ako to nesprávne uzavrel krajský súd v napadnutom rozsudku. Taký záver nemá oporu ani v ustanovení § 8 Trestného zákona, na ktoré poukazuje vo svojom vyjadrení obvinený M. M., lebo trestným činom treba rozumieť aj jeho vývojové štádia, rovnako trestné ako dokonaný trestný čin, ktorými sú príprava na zločin podľa § 13 Trestného zákona a pokus trestného činu (teda aj prečin) podľa § 14 Trestného zákona.

Argumentácia krajského súdu je zjavne nesprávna najmä v porovnaní s ustanovením § 47 ods. 2 Trestného zákona obsahujúcim tzv. zásadu „trikrát a dost“, ktoré výslovne vyžaduje, aby ostatné (tretie) odsúdenie sa vzťahovalo na niektorý dokonaný trestný čin tam uvedený. V prípade, že treba dosah a účinky niektorých ustanovení zákona obmedziť len na určité situácie, vyžaduje sa, aby konkrétna úprava pozitívne vymedzila okruh prípadov, na ktoré sa vzťahuje. Tak je tomu napr. už pri spomenutej zásade „trikrát a dost“. Na rozdiel od ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona asperačná zásada v § 41 ods. 2 Trestného zákona nevyžaduje, aby zločin bol spáchaný v jeho dokonanej podobe, ale stačí, že dospeje aj do prvej vývojovej fázy trestného činu - do štádia prípravy.

So zreteľom na to, že Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, pochybenie prvostupňového súdu nenapravil, jeho rozsudkom z 2. októbra 2007, sp. zn. 3 To 4(y07, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku porušený zákon v ustanovení § 41 ods. 1 Trestného zákona v prospech obvineného M. M.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto citovaný rozsudok krajského súdu zrušil, zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol s tým, že krajský súd je viazaný vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku).

4.

ROZHODNUTIE

I. Zo zodpovednosti obhajovaného za včasnú a okolnostiam prípadu primeranú voľbu obhajcu v žiadnom prípade nevyplýva povinnosť všeobecného súdu prispôsobovať režim konania a jeho priebeh predstávám a požiadavkám obhajcu obvineného, aj keby obhajobu prevzal obhajca v sebe kratšej dobe, resp. za situácie, že paralelne vykonáva obhajobu v inej trestnej veci väčšieho rozsahu. Čas potrebný na prípravu obhajoby, resp. na samotný jej výkon treba zamerať od súdu k obhajcovi a v žiadnom prípade nie naopak.

II. Je vecou profesionálnej zodpovednosti obhajcu, či prevezme zastúpenie „na poslednú chvíľu“, resp. za situácie, že paralelne vykonáva obhajobu v inej trestnej veci väčšieho rozsahu a ako sa tento obhajca so svojimi zákonnými a etickými povinnosťami vyrovná. Z toho jednoznačne vyplýva aj tá skutočnosť, že zmenou v osobe zvoleného obhajcu nie je preto všeobecný súd v priebehu konania, čo do jeho režimu, nijako viazaný.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2008,
sp. zn. 4 To 2/2008)

Najvyšší súd Slovenskej republiky uvedeným rozsudkom na podklade odvolania obvineného Ing. P. D. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2007, sp. zn. 4 T 2/2005, podľa § 258 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Trestného poriadku“) zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a na podklade § 259 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že obvineného Ing. P. D. na nezmenenom skutkovom základe uznal za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, účinného do 1. januára 2006, (ďalej len „Trestného zákona“) sčasti dokonaného, sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona. Za to mu podľa § 250 ods. 5 s použitím § 35 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pričom na výkon tohto trestu ho podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny. Súčasne zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005, sp. zn. 5 T 104/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007, sp. zn. 3 To 23/07, o spôsobe jeho výkonu. Ďalej mu podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výmere 1 mil. Sk a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Taktiež mu podľa § 49 ods. 1 a § 50 ods. 1 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov. Napokon mu podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť uhradiť Daňovému úradu Bratislava IV škodu vo výške 8 740 000,- Sk.

Z o d ť o v o d n e n i a :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27. júna 2007, sp. zn. 4 T 2/2005, uznal obžalovaného Ing. P. D. za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, ktorého sa podľa zistení krajského súdu dopustil tým, že ako konateľ spoločnosti Ch., s. r. o., so sídlom na H. ul. č. X. v B. v období od X. v úmysle uviesť do omylu pracovníkov Daňového úradu Bratislava IV a neoprávnene sa obohatiť, podal Daňovému úradu Bratislava IV so sídlom na Ž. ul. č. X. v B., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty, dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca apríl X., dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca máj X., dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca jún X., dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca júl X., dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca august X. a dňa X. za zdaňovacie obdobie mesiaca september X., ktorým uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiac apríl X. v sume 460 944,- Sk, za mesiac máj X. v sume 6 902 116,— Sk, za mesiac jún X. v sume 477 036,— Sk, za mesiac júl X. v sume 463 778,— Sk, za mesiac august X. v sume 465 303,- Sk a za mesiac september X. v sume 6 903 937,- Sk, pričom tieto nároky na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty uplatňoval na základe fiktívne vykazovaných zdaniteľných plnení, ktoré vykazoval ako realizáciu zmlúv o dielo z X. a z X. uzavretých medzi spoločnosťami Ch., s. r. o., a P., a. s., hoci v skutočnosti takto vykazované zdaniteľné plnenia neboli realizované a na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty podľa ustanovení zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nemala spoločnosť Ch., s. r. o., nárok. Celkovo si uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za obdobie

mesiacov apríl až september X. v sume 15 673 114,- Sk, z tejto sumy Daňový úrad Bratislava IV vyplatil spolu 8 769 177,- Sk ako vrátenie uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za mesiace apríl až august X. poukázaním platieb na účty spoločnosti Ch., s. r. o., na účet č. X. vedený vo V. ú. b., a. s., dňa X. v sume 6 902 116 - Sk, dňa X. v sume 477 036,-Sk, dňa X. v sume 463 778,- Sk a dňa X. v sume 465 303,- Sk. Zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september X. v sume 6 903 937,- Sk Daňový úrad Bratislava IV na základe kontroly uplatneného nároku nevyplatil.

Na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky tak Ing. P. Ď. spôsobil škodu spolu vo výške 8 769 177,- Sk a pokiaľ by Daňový úrad Bratislava IV vyplatil aj zostávajúcu časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september X. v sume 6 903 937,— Sk, spôsobil by tak Ing. P. Ď. na ťarchu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky celkovo škodu vo výške 15 673 114,-Sk.

Za to bol obžalovaný Ing. P. Ď. odsúdený podľa § 250 ods. 4 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 za použitia § 35 ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 bol obžalovaný na výkon uloženého trestu zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov.

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 súd zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005, sp. zn. 5 T 104/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007, sp. zn. 3 To 23/07, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň boli zrušené všetky rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku bol obžalovaný zaviazaný uhradiť poškodenej strane Daňový úrad Bratislava IV, Š. X., B. škodu vo výške 8 740 000,- Sk.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote obžalovaný Ing. P. D. prostredníctvom svojho obhajcu a taktiež sám obžalovaný. V písomných dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie podáva voči všetkým výrokom rozsudku súdu prvého stupňa okrem výroku, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005, sp. zn. 5 T 104/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007, sp. zn. 3 To 23/07, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Namietal, že vyhotovenie rozsudku, ktoré mu bolo doručené, nie je v súlade s vyhláseným rozsudkom. Vyhláseným rozsudkom bol odsúdený podľa trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a v písomnom vyhotovení sa uvádza Trestný zákon v znení zákona č. 100/1996 Z. z. Výška škody bola vo vyhlásenom rozsudku taktiež iná ako v písomnom vyhotovení, čo môže potvrdiť jeho obhajca. Poukazoval, že trestné stíhanie bolo vedené nezákonne, nakoľko nebol daný súhlas poškodeného na trestné stíhanie tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 163a Trestného poriadku. Namietal splnomocnenie Ing. Š., nakoľko bolo dané pre trestný čin skrátania dane a poisťného a nie pre trestný čin podvodu. V konaní nebola relevantným spôsobom preukázaná výška škody a namietal, že neboli zadovážené originály dokladov. Nesúhlasí s tvrdením súdu uvedenom na č.l. 335, pretože na hlavnom pojednávaní nevypovedal, iba sa vyjadril k obžalobe. V písomných dôvodoch odvolania namietal i zaujatosť senátu v zmysle § 30 ods. 1 Trestného poriadku, pretože pri odročovaní hlavného pojednávania dňa 23. februára 2006 na neurčito do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 5 T 104/04, vopred prejudikoval jeho vinu. Záverom svojho odvolania poukazoval na prieťahy v konaní, navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a trestné stíhanie zastaviť z dôvodov uvedených v ustanovení § 11 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Obhajca obžalovaného v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvého stupňa sa dopustil pochybenia, keď dospel k skutkovému záveru o fiktívnosti zdaniteľných plnení založených predmetnými zmluvami o dielo (zo dňa X. a X.) medzi spol. Ch., s. r. o., a P., a. s. V konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by relevantným spôsobom preukazoval fiktívnosť týchto zdaniteľných plnení, ktoré podľa skutkovej vety v podstate zakladajú trestnoprávnu zodpovednosť trestného činu. Absentuje tiež odborný záver o nesprávnom postupe obžalovaného v zmysle platných daňových predpisov, nebol spracovaný žiaden záver z daňovej kontroly, prípadne znalecký posudok preukazujúci akékoľvek porušenie právnej povinnosti obžalovaného, preukazujúci vznik škody a jej výšku. V dôsledku týchto pochybení súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu skutkovému a právnomu záveru, keď uznal obžalovaného za vinného zo žalovaného skutku. Navrhol preto, aby odvolací súd po preskúmaní

napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, zrušil napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Podaním došlým Najvyššiemu súdu 13. októbra 2008 sa obžalovaný Ing. P. Ď. domáhal odročenia verejného zasadnutia z dôvodu, že na Okresnom súde Bratislava IV prebieha konanie o určenie neplatnosti poverenia na zastupovanie zo 16. júla 2002, ktoré vystavil riaditeľ Daňového úradu Bratislava IV pre Ing. J. S. pred orgánmi činnými v trestnom konaní a domáhal sa rozhodnutia o podaných sťažnostiach, ktorých kópie doložil do spisu.

Ďalším podaním došlým toho istého dňa podal návrh na oslobodenie ustanoveného obhajcu od povinnosti ho obhajovať a rozhodnúť o sťažnosti proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2006, ktorým predsedníčka senátu nevyhovela jeho žiadosti o oslobodenie ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovať.

Podaním došlým Najvyššiemu súdu 21. októbra 2008 obžalovaný doplnil svoju predchádzajúcu žiadosť o odročenie verejného zasadnutia a navrhol doplniť dokazovanie výsluchmi ďalších svedkov a domáhal sa znaleckého dokazovania z odboru účtovníctva.

Podaním došlým 22. októbra 2008 oznámil Najvyššiemu súdu, že si zvolil obhajcu JUDr. J. H., ktorý ho v minulosti zastupoval v inej právnej veci, preto sa znovu dožadoval odročenia verejného zasadnutia na neurčito, aby jeho zvolený obhajca mohol prevziať jeho obhajobu a preštudovať spis.

Na verejnom zasadnutí obžalovaný Ing. P. D. prehlásil, že si zvolil vo veci nového obhajcu JUDr. J. H., o čom predložil predsedovi senátu vlastnoručne spísané splnomocnenie z 22. októbra 2008 pre uvedeného advokáta. Na otázku predsedu senátu uviedol, že JUDr. H. jeho obhajobu doposiaľ neprevzal, nakoľko o tom nemá vedomosť. Vzhľadom na to predseda senátu uznesením podľa § 40 Trestného poriadku účinného do 1. januára rozhodol, že Mgr. R. B. nebol oslobodený od povinnosti obhajovať obžalovaného v predmetnej trestnej veci.

Napokon v záverečnom návrhu obžalovaný uviedol, že zotráva na písomných dôvodoch svojho odvolania, pričom dodal, že žiada zastaviť trestné stíhanie, pretože je vedené v rozpore s medzinárodnými normami. V prípade, že odvolací súd jeho návrhu nevyhoví, alternatívne navrhol vzhľadom na neúmernú dĺžku trestného konania, aby mu odvolací súd znížil výmeru trestu a neprihliadal na trest uložený mu rozsudkom Okresného súdu Bratislava I v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, pretože tento trest považuje za nesprávny a nezákonný.

Obhajca obžalovaného v záverečnom návrhu uviedol, že sa pridrižava písomne podaných odvolaní a navrhol, aby Najvyšší súd podľa § 258 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zástupkyňa generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne.

Zástupkyňa poškodenej strany v záverečnom návrhu žiadala odvolanie obžalovaného zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, postupujúc vzhľadom na ustanovenie § 564 ods. 4 Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z. v znení zákona č. 650/2005 Z. z.) účinného od 1. januára 2006, podľa predpisov dovtedy účinných, t. j. podľa zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253, preskúmal podľa § 254 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného Ing. P. D. je čiastočne dôvodné.

Hneď úvodom treba uviesť, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu, je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa na súde prvého stupňa postupovalo podľa ustanovení vyššie uvedeného trestného poriadku. V tomto konaní nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pokiaľ ide o zistenie, že sa predmetný skutok stal spôsobom popísaným vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, že ho spáchal obžalovaný Ing. P. Ď. a že z jeho konania nastal tam uvedený následok.

Na takomto základe potom senát súdu prvého stupňa vyvodil z vykonaných dôkazov správne skutkové zistenia, preto Najvyšší súd v otázke skutkových zistení odkazuje na podrobne rozvedené dôvody uvedené v napadnutom rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Svoje rozhodnutie totiž odôvodnil v rozsahu vyžadovanom ustanovením § 125 Trestného poriadku. Ani Najvyšší súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že skutok sa stal tak,

ako bol ustálený v napadnutom rozsudku. Len pre úplnosť treba dodať, že Najvyšší súd vzhľadom na námietky obžalovaného si zadovážil overené kópie daňových priznaní k dani z pridanej hodnoty spoločnosti Ch., s. r. o., za kritické zdaňovacie obdobie, pričom zistil, že sú v plnej zhode s tými, ktoré boli zadovážené orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci prípravného konania a boli oboznámené v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní. Niet sporu o tom, že ich predložil príslušnému daňovému úradu práve obžalovaný, ktorý si aj uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, hoci spoločnosť nemala na vrátenie nadmerného odpočtu nárok, keďže neboli preukázané žiadne zdaniteľné plnenia. Taktiež bolo preukázané, že Daňový úrad Bratislava IV poukázal na účet spoločnosti Ch., s. r. o., za obdobie apríl až august X. celkovú sumu 8 769 177,- Sk ako vrátenie uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Zostávajúca časť uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac september X. vo výške 6 903 937,- Sk nebola vyplatená v dôsledku vykonanej kontroly daňového úradu. So zreteľom na vyššie uvedené, odvolací súd neakceptoval odvolacie námietky obžalovaného smerujúce proti skutkovým zisteniam.

Rovnako nemožno akceptovať námietky obžalovaného, že v konaní došlo k porušeniu procesných predpisov. Predovšetkým namietal, že trestné konanie bolo nezákonné, pretože chýbal súhlas poškodeného, pričom sa odvolával na ustanovenie § 163a Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006.

Podľa názoru Najvyššieho súdu obžalovaný nepochopil citované ustanovenie a nesprávne si toto ustanovenie vyložil. V citovanom ustanovení sú taxatívne vymenované trestné činy (nachádza sa tam aj trestný čin podvodu), pri ktorých sa vyžaduje súhlas poškodeného na to, aby sa proti určitej osobe mohlo viesť trestné stíhanie. Táto osoba však musí byť vo vzťahu k poškodenému v takom vzťahu, že poškodený by mal voči nej právo odoprieť vypovedať ako svedok (§ 100 ods. 2 Trestného poriadku). V posudzovanej veci bol poškodený štát, ktorého zastupuje príslušný daňový úrad, preto žiadny súhlas na trestné stíhanie obžalovaného nebol potrebný.

Irelevantná je i ďalšia námietka obžalovaného, že súd prvého stupňa vo veci nenariadil predbežné prejednanie obžaloby, hoci sa toho domáhal. Predbežné prejednanie obžaloby prichádza do úvahy za podmienok uvedených v ustanovení § 186 Trestného poriadku. Z tohto ustanovenia však nemožno vyvodzovať povinnosť predsedu senátu nariadiť predbežné prejednanie obžaloby, ako sa mylne domnieva obžalovaný. Trestný poriadok účinný do 1. januára 2006, podľa ktorého sa celé trestné konanie viedlo, takúto povinnosť predsedovi senátu neukladá. Uvedený inštitút sa použije iba vtedy, ak predseda senátu po preštudovaní spisového materiálu zistí, že je daný niektorý z dôvodov uvedených v § 186 Trestného poriadku, pre ktoré možno predbežné prejednanie obžaloby nariadiť.

Rovnako neobstojí námietka obžalovaného voči povereniu Ing. J. Š., ktorá v konaní zastupovala práva poškodeného. Obžalovanému treba pripomenúť, že poverenie na zastupovanie (č.l. 21) v trestnom konaní sa týka trestného oznámenia voči daňovému subjektu Ch., s. r. o., B.

Pre súd nie je záväzná právna kvalifikácia uvedená v poverení. Rozhodujúci je skutok, ktorého sa týkala.

Najvyšší súd v posudzovanej veci nezistil ani žiadne porušenie práv obhajoby, ktorého by sa dopustili orgány činné v trestnom konaní. V tomto smere neboli porušené práva obžalovaného ani v priebehu odvolacieho konania. Obžalovaný podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa ešte 18. júla 2007 (v zákonom stanovenej lehote § 248 Trestného poriadku), teda mal dostatok času na prípravu k verejnému zasadnutiu, resp. k zmene a zvoleniu nového obhajcu.

Je vždy vecou obžalovaného, kedy a koho z osôb oprávnených na poskytovanie právnej pomoci formou obhajoby v trestnom konaní svojou obhajobou poverí, prípadne či vôbec svoje právo využije. Za túto voľbu nesie zodpovednosť sám obžalovaný, a preto súd nie je oprávnený posudzovať „kvalitu“ obhajoby, prípadne nečinnosť obhajcu. Rovnako súdu nevyplýva povinnosť prispôbovať režim konania pred súdom a jeho priebeh predstavám obžalovaného a požiadavkám jeho obhajcu. Za včasnú voľbu obhajcu nesie zodpovednosť samotný obžalovaný. Je vecou profesionálnej zodpovednosti obhajcu, či prevezme prípad obhajoby na poslednú chvíľu. Prípadnou zmenou v osobe obhajcu nie je súd v priebehu konania čo do režimu nijako viazaný. Zmena obhajcu preto v zásade nie je dôvodom na odvolanie už nariadených úkonov, o ktorých sú riadne upovedomení obžalovaný i jeho doterajší obhajca. V takom prípade nie je dôvod na odročenie hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia za účelom oboznámenia obhajcu s prejednávanou vecou.

Neobstojí ani námietka obžalovaného, že vo veci rozhodoval zaujatý senát, nakoľko už vopred prejudikoval jeho vinu pri odročení hlavného pojednávania. Ktorý orgán činný v trestnom konaní je vylúčený z vykonávania úkonov, upravuje jednoznačne ustanovenie § 30 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006. Námietky vznesené obžalovaným nespĺňajú dôvody uvedené v spomenutom ustanovení. Senát v prípade obžalovaného nepostupoval svojvoľne, ale striktnie podľa zákona. V priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní zistil, že v inom trestnom

konaní bol už voči obžalovanému vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Prichádzal do úvahy postup podľa ustanovení o súhrnnom treste, preto zo zákona musel senát súdu prvého stupňa vyčkať do právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku. Pri takomto výklade ustanovení o súhrnnom treste, ktorý zvolil obžalovaný, by nikdy nebolo možné uložiť páchatelom viacčinného súbehu trestných činov súhrnný trest, čo by bolo zjavne v neprospech obžalovaných.

Obžalovaný v písomných dôvodoch svojho odvolania tiež namietal, že súd sa nevysporiadal s jeho obranou, že činnosť nevykonával svojím menom, ale všetka činnosť bola vykonávaná spoločnosťami, daňovými subjektmi, ko-najúcimi v zmysle § 23 ods. 1 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že právnická osoba, ako subjekt práva, nemá ako celok vlastnú vôľu, teda nemôže podľa nej konať a navonok ju prejavovať. Preto predpisy občianskeho a obchodného práva stanovujú, kto koná v mene právnických osôb, resp. v ich zastúpení. Trestnoprávne dôsledky určitého konania však znáša potom priamo fyzická osoba, ktorá svojím konaním (hoci v rámci zastupovania právnickej osoby) naplnila všetky znaky príslušnej skutkovej podstaty trestného činu.

Čo sa týka právneho posúdenia konania obžalovaného, Najvyšší súd dospel k záveru, že obžalovaný svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona, pretože vyhotovil fingované doklady, ktorými predstieral, že došlo k zdaniteľnému plneniu. V skutočnosti k žiadnemu reálnemu plneniu nedošlo, teda nevznikla povinnosť platiť daň z pridanej hodnoty a celé jeho konanie smerovalo k tomu, aby na základe týchto fingovaných dokladov získal neoprávnený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty. Na podklade týchto fingovaných dokladov získal zo štátneho rozpočtu neoprávnene celkovú sumu 8 769 177,— Sk, čím spôsobil škodu veľkého rozsahu vzhľadom na ustanovenie § 89 ods. 13 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006. V prípade vyplatenia uplatneného nadmerného odpočtu aj za mesiac september X. v sume 6 903 937,- Sk, by celková škoda dosahovala čiastku 15 673 114,- Sk.

V prejednávanej veci ide o majetkový trestný čin, pričom skutok bol spáchaný ešte v roku 1996, preto pri posudzovaní trestnej činnosti obžalovaného Najvyšší súd vychádzal z ustanovenia § 16 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Najvyšší súd dospel k záveru, že pre obžalovaného je priaznivejší Trestný zákon účinný do 1. januára 2006. V prípade trestných činov majetkovej povahy, okrem trestných sadziieb, ďalším kritériom na posúdenie priaznivejšieho zákona v zmysle § 16 ods. 1 je tiež výška spôsobenej škody, ktorá je nielen kvalifikačným kritériom pri právnom posudzovaní protispoločenského konania obžalovaného, ale je aj jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného v zmysle § 3 ods. 4 Trestného zákona.

Podľa § 89 ods. 13 Trestného zákona sa pri určovaní výšky škody vychádza z výšky minimálnej mzdy. V roku 1996 bola výška minimálnej mzdy určená zákonom Národnej rady SR č. 90/1996 Z. z. účinného od 1. apríla 1996 sumou 2 700,- Sk. Škoda veľkého rozsahu v čase spáchania skutku predstavovala 500-násobok minimálnej mzdy, čo bolo 1 350 000,- Sk. Trestný zákon v znení účinnom v čase spáchania činu pri trestnom čine podvodu podľa § 250 obsahoval iba štyri odseky, pričom škoda veľkého rozsahu bola upravená v odseku 4 citovaného ustanovenia. Páchatelovi tohto trestného činu bolo možné uložiť trest odňatia slobody od 5 do 12 rokov.

Podľa § 89 ods. 13 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 sa škodou veľkého rozsahu rozumie škoda dosahujúca sumu 3 450 000,— Sk, pričom sa vychádza z minimálnej mzdy stanovenej na sumu 6 900,— Sk nariadením vlády SR č. 428/2005 Z. z. účinného od 1. októbra 2005. Pri trestnom čine podvodu podľa § 250 Trestného zákona je škoda veľkého rozsahu upravená v odseku 5 citovaného ustanovenia, pričom páchatelovi tohto trestného činu je možné uložiť trest odňatia slobody od 5 do 12 rokov. Trestné sadzby sa teda nezmenili, zmenila sa však hranica výšky spôsobenej škody, z čoho vyplýva, že Trestný zákon účinný do 1. januára 2006 je pre obžalovaného ako celok priaznivejší.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa dospel k záveru, že obžalovaný svojím konaním naplnil znaky trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona, avšak pochybil pri ustálení právnej kvalifikácie. V právnej vete napadnutého rozsudku sice ustálil, že obžalovaný svojím konaním spôsobil škodu veľkého rozsahu, napriek tomu uznal vinu iba podľa § 250 ods. 4 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006. Toto pochybenie súdu prvého stupňa napravil potom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Pri skúmaní napadnutého rozsudku vo výroku o trestoch, ktoré boli obžalovanému uložené, Najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa napriek tomu, že správne a v súlade so zákonom zistil skutkový stav, nesprávne a v rozpore s ustanoveniami § 23 ods. 1 a § 31 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, uložil obžalovanému neprimeraný trest odňatia slobody.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 účelom trestu je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život, a tým výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť (§ 3 ods. 4 Trestného zákona), na možnosť nápravy a pomery páchatela. Ak súd prijme záruku za nápravu páchatela, vezme do úvahy tiež výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol a uloží trest so zreteľom na túto okolnosť.

V prerokúvanej veci treba zdôrazniť, že trestnej činnosti sa obžalovaný dopustil ešte v roku 1996, pričom trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené uznesením vyšetrovateľa z 9. januára 2001. Obžaloba bola podaná dňa 24. februára 2005, pričom súd prvého stupňa vyhlásil odsudzujúci rozsudok až 27. júna 2007.

Podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 orgány činné v trestnom konaní musia (okrem iného) trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a musia dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Prerokovanie v primeranej lehote požaduje aj Európsky dohovor o ľudských právach (čl. 6 ods. 1), ku ktorému pristúpila i Slovenská republika.

Ukončenie trestnej veci obžalovaného po jedenástich rokoch od spáchania skutku nemožno považovať za konanie bez prieťahov a v primeranej lehote. Na druhej strane treba uviesť, že na dĺžke súdneho konania nesie určitú vinu aj samotný obžalovaný častými ospravedlňovacími a výmenou obhajcov. Niet sporu o tom, že prerokovanie tejto trestnej veci malo dopad nielen na spoločenské postavenie obžalovaného, ale aj na jeho osobné a rodinné vzťahy.

Týmito úvahami sa riadil Najvyšší súd, keď dospel k záveru, že trest odňatia slobody uložený súdom prvého stupňa je pre obžalovaného neprimerane prísny. Trest bol síce uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby, avšak nebral do úvahy dĺžku času, ktorá uplynula od spáchania skutku. V tejto súvislosti Najvyšší súd pripomína, že účel trestu je v Trestnom zákone vymedzený tak, aby spolu so splnením účelu Trestného zákona (§ 1 ods. 1) a Trestného poriadku (§ 1 ods. 1) včasným odhalením a postihom páchatelov zamedzil im páchať trestnú činnosť a ochránil pred páchatelmi trestnej činnosti ostatných občanov.

Vzhľadom na uvedené, Najvyšší súd dospel k záveru, že v prípade obžalovaného možno dosiahnuť účel trestu aj trestom pri úplne spodnej hranici zákonnej trestnej sadzby, preto mu uložil trest vo výmere päť rokov. Trest je súhrnný, pretože obžalovaný sa skutku dopustil skôr, než súd prvého stupňa vyhlásil odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Preto Najvyšší súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2005, sp. zn. 5 T 104/04, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2007, sp. zn. 3 To 23/07, a spôsobom jeho výkonu. Súčasne zrušil všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Ustanovenie § 62 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 taxatívne vymenúva obzvlášť závažné úmyselné trestné činy, medzi ktoré bol zaradený aj trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 5, pričom páchatelia trestných činov uvedených v tomto ustanovení sa spravidla na výkon uloženého trestu zaraďujú do III. (tretej) najprísnejšej nápravno-výchovnej skupiny. Obžalovaný Ing. D. pred spáchaním skutku viedol riadny život, súdne trestaný nebol. V jeho prípade nejde o tak vážne narušenú osobu, že by bolo potrebné pôsobiť na jeho prevýchovu výkonom trestu v tejto najprísnejšej skupine. Z toho dôvodu ho Najvyšší súd v súlade s ustanovením § 39a ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 zaradil na výkon trestu do I. (prvej) najmiernejšej nápravno-výchovnej skupiny. Pri tomto zaradení podľa názoru Najvyššieho súdu bude možné účinnejšie pôsobiť na prevýchovu obžalovaného.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil obžalovanému tiež trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu šesť rokov. Ide o trest, ktorý súvisí s trestnou činnosťou, za ktorú bol právoplatne odsúdený vyššie citovaným rozsudkom okresného súdu. Najvyšší súd nevidel dôvod na zmenu tohto trestu a ponechal jeho výmeru nezmenenú.

V posudzovanej veci sa obžalovaný snažil získať trestnou činnosťou neoprávnený majetkový prospech. Z toho dôvodu Najvyšší súd dospel k záveru, že v jeho prípade je potrebné uložiť mu aj peňažný trest. S prihliadnutím na výšku spôsobenej škody súd potom obžalovanému vymeral peňažný trest vo výške 1 mil. Sk. Pre prípad, že by výkon tohto trestu bol zo strany obžalovaného úmyselne zmarený, súd mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Obžalovaný sa v záverečnom návrhu domáhal aj zastavenia trestného stíhania z dôvodu § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 s poukazom na čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ku ktorému pristúpila i Slovenská republika, a preto je ním viazaná. K tejto požiadavke treba uviesť iba toľko, že žiadna medzinárodná zmluva k takémuto postupu Slovenskú republiku nezaväzuje. Neúmernú dĺžku konania môže súd v zmysle vyššie spomenutého článku Dohovoru zohľadniť pri výmere trestu a takto poskytnúť dotknutej osobe spravodlivé zadosťučinenie. Najvyšší súd v zmysle tohto postupoval aj v prípade obžalovaného, a preto mu znížil výmeru uloženého trestu.

Čo sa týka nároku na náhradu škody, ktorú si uplatnila poškodená strana Daňový úrad Bratislava IV, Najvyšší súd vychádzal z ustanovenia § 228 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, podľa ktorého, ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému majetkovú škodu, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok včas uplatnený (§ 43 ods. 2 Trestného poriadku).

Trestný poriadok upravuje postup súdu v adhéznom konaní pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody iba rámcovo a súd musí v takomto konaní uplatňovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Z uvedeného vyplýva, že za škodu zodpovedá ten, kto ju spôsobil trestným činom.

Poškodená strana svoj nárok na náhradu škody uplatnila včas, preto obžalovanému spôsobením škody trestnou činnosťou vznikol záväzok uhradiť poškodenej strane spôsobenú škodu. Z vyššie uvedených dôvodov potom Najvyšší súd zaviazal obžalovaného uhradiť poškodenej strane škodu vo výške 8 740 000 - Sk.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

5.

ROZHODNUTIE

I. Rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1 Trestného poriadku nie je uznesenie nadriadeného súdu, ktorým bol v konaní o riadnom opravnom prostriedku, konkrétne v konaní o odvolaní podľa § 258 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, resp. podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku zrušený prvostupňový rozsudok (odsudzujúci alebo oslobodzujúci) a nadriadený súd podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku, účinného do 1. januára 2006, resp. podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

II. Takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto proti nemu nemožno podať dovolanie.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. mája 2009, sp. zn. 1 TdoV 1/2009)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému B. A. uvedeným uznesením na podklade dovolania podaného obvineným B. A. prostredníctvom advokáta JUDr. M. K. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júla 2006, sp. zn. 2 To 5/2006, podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku per analógiám s poukazom na § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného B. A. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2005, sp. zn. 2 T 31/01, bol obžalovaný B. A. podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy § 219 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona tak, že

po vzájomnej dohode s doposiaľ najmenej dvomi nestotožnenými páchatelmi s cieľom usmrtiť M. K. zadovážil osobné motorové vozidlo zn. A. R. X. tmavozelenej metalízy SEČ X., v tom čase evidované na B. Č., na ktorom dňa X. o X. hod. jazdil ako vodič, pričom týmto vozidlom spoločne prišli pred rodinný dom č. X. v B. B., časť K., kde s vozidlom zastavil hneď vedľa vozidla L. R. F., ev. č. X., v ktorom sedel M. K., následne z vozidla A. R. vystúpil jeden z nezistených páchatelov a najmenej 28-krát vystrelil zo samopalu vz. X. bez výrobného čísla na M. K., po čom nasadol späť do uvedeného osobného motorového vozidla, s ktorým odišli do katastra obce S. L. a tu vozidlo pri poľnej ceste smerom na P. následne zapálili. Poškodený M. K. na následky viacpočetných strelných poranení zomrel následkom vykrvácania pri prevoze do nemocnice.

Podľa § 229 ods. 3 Trestného poriadku krajský súd poškodené strany s nárokom na náhradu škody obligatórne odkázal na konanie o občianskoprávných veciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 11. júla 2006, sp. zn. 2 To 5/2006, na základe odvolania krajského prokurátora, podľa § 258 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Krajský súd v Banskej Bystrici predložil dňa 9. marca 2009 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený B. A. (ktoré bolo doručené krajskému súdu 3. novembra 2008) a smerovalo proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júla 2006, sp. zn. 2 To 5/2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), ale súčasne po preskúmaní formálnych podmienok na jej podanie zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Pojem „vec právoplatne skončená“ Trestný poriadok žiadnym spôsobom nedefinuje. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno za

rozhodnutie, ktorým bola vec právoplatne skončená, považovať také rozhodnutie, ktorým sa končí trestné stíhanie obvineného ako celku.

Musí teda ísť o právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej, ktorými je

1. rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým bol obvinený uznaný za vinného a bol mu uložený trest, resp. ochranné opatrenie alebo bolo upustené od potrestania;
2. rozsudok, ktorým bol obvinený oslobodený spod obžaloby;
3. uznesenie o zastavení trestného stíhania;
4. uznesenie o postúpení veci inému orgánu;
5. uznesenie o uložení ochranného opatrenia;
6. uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania;
7. uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania;
8. rozsudok o schválení dohody o vine a treste v rozsahu uvedenom v § 334 ods. 4 Trestného poriadku;
9. rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti rozsudku alebo uzneseniu uvedenému sub 1. až 7 (porovnaj č. 19/2007 Zb. rozh. tr.).

Vychádzajúc z uvedeného, rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1 Trestného poriadku nie je uznesenie nadriadeného súdu, ktorým bol v konaní o riadnom opravnom prostriedku, konkrétne v konaní o odvolaní podľa § 258 ods. 1 Trestného poriadku zrušený prvostupňový rozsudok (odsudzujúci alebo oslobodzujúci) a nadriadený súd podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto proti nemu nemožno podať dovolanie.

6.

ROZHODNUTIE

I. Dovolacia námietka obvineného podlá § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúca v tom, že výsluch svedka - poškodeného v prípravnom konaní sa uskutočnil bez prítomnosti obhajcu je opodstatnená len vtedy, ak výpoveď svedka - poškodeného z prípravného konania urobená bez prítomnosti obhajcu, bola rozhodujúca na zistenie skutkového stavu a zároveň by v rámci konania pred súdom bola čítaná pre niektorý z dôvodov § 263 Trestného poriadku, resp. § 211 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006.

II. Taký dôkaz nie je možné použiť v konaní pred súdom, keďže takýmto postupom by bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. mája 2009, sp. zn. 5 Tdo 16/2009)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému P. D. uvedeným uznesením na podklade dovolania podaného prostredníctvom obhajcu obvineným P. D. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. marca 2008, sp. zn. 2 To 16/2008, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. D. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. decembra 2007, sp. zn. 3 T 170/2004, bol obvinený P. D. uznaný za vinného z trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

od roku 2002 do 8. mája 2003 a od 19. decembra 2003 do 5. januára 2004 v Z. a niekoľkokrát v obci R., na jeho chate spôsobil svojej manželke J. D. fyzické utrpenie takým spôsobom, že ju bil päšťami, vyhrážal sa jej zabitím, vulgárne jej nadával (slovami uvedenými vo výroku rozsudku), ponižoval ju slovami, že je neschopná a nič nezarobí, jeho predošlej manželke nesiala ani po členky, nakoľko nemá ukončenú strednú školu, čím u nej vyvolal akútnu stresovú poruchu s obrazom reaktívnej krátkodobej, mierne depresívnej Symptomatologie, spôsobil fyzické a psychické utrpenie aj svojmu synovi D. D., a to tak že ho citovo deprimoval, vulgárne mu nadával, najmenej trikrát ho fyzicky napadol drevenou palicou, káblom a horolezeckým lanom, čím u neho vyvolal známky úzkostné fóbickej reaktivity, spúšťajúcej vyhýbavé únikové správanie poškodeného pred otcom.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 215 ods. 1 Trestného zákona, v jeho znení účinnom do 31. decembra 2005, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov, výkon ktorého mu podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2005) podmienične odložil na skúšobnú dobu 2 (dvoch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený P. D. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline rozhodol rozsudkom z 19. marca 2008, sp. zn. 2 To 16/2008, tak, že podľa § 258 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. decembra 2007, sp. zn. 3 T 170/2004, a podľa § 259 ods. 3 citovaného Trestného poriadku rozhodol vo veci sám tak, že uznal obvineného P. D. za vinného z uvedeného trestného činu podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jeho znení účinnom do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, že

od roku 2002 do 8. mája 2003 a naposledy 5. januára 2004 v Z. a niekoľkokrát v obci R., na jeho chate spôsobil svojej manželke J. D. fyzické utrpenie takým spôsobom, že ju bil päšťami, vyhrážal sa jej zabitím, vulgárne jej nadával (slovami, ktoré sú obsiahnuté vo výroku rozsudku) a ponižoval ju slovami, že je neschopná a nič nezarobí, jeho predošlej manželke nesiala ani po členky, nakoľko nemá ukončenú strednú školu, čím u nej vyvolal akútnu stresovú poruchu s obrazom reaktívnej krátkodobej, mierne depresívnej Symptomatologie, spôsobil fyzické a psychické utrpenie aj svojmu synovi D. D., a to tak že ho citovo deprimoval, vulgárne mu nadával, najmenej trikrát ho fyzicky napadol drevenou palicou, káblom a horolezeckým lanom, čím u neho vyvolal známky úzkostné fóbickej reaktivity, spúšťajúcej vyhýbavé únikové správanie poškodeného pred otcom.

Podľa tých istých ustanovení Trestného zákona, účinného do 31. decembra 2005, ako okresný súd aj krajský súd uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, výkon ktorého mu podmienične odložil na skúšobnú dobu dvoch rokov.

Tento rozsudok Krajského súdu v Žiline napadol dovolaním, podaným prostredníctvom jeho obhajcu, obvinený P. D.

V dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

Poukázal na ustanovenia § 33 ods. 1 Trestného poriadku, § 36 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a § 165 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorých orgány činné v prípravnom konaní nepostupovali, keď výsluch poškodenej D. dňa 20. januára 2004 uskutočnili bez účasti jeho obhajcu napriek tomu, že ho v tom čase už mal zvoleného a obhajca prejavil záujem zúčastniť sa osobne všetkých vyšetrovacích úkonov prípravného konania a súčasne požiadal vyšetrovateľa o včasné oznámenie času a miesta konania takýchto úkonov. Došlo tým k porušeniu jeho práva na obhajobu a takýto výsluch je potom absolútne neúčinným dôkazom a nemožno ho v trestnom konaní ďalej použiť a poukázal pritom na niektoré judikáty uverejnené v českom komentári českého Trestného poriadku.

V ďalšej časti dovolania obvinený uviedol, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. mája 2005 je zrejmé, že znalkyňa D. dňa 7. mája 2003 odborne vyšetrila D. D., syna obvineného, a teda oboznámila sa s rodinným prostredím pacienta. Nemôže byť potom pravdou, že neposkytla poškodenému psychologickú pomoc, a teda absolvoval len formálny vstupný pohovor, ako sa uvádza v rozhodnutí súdu prvého stupňa.

Obvinený vyslovil názor, že uvedené predstavuje skutočnosť, pre ktorú by mohla byť znalkyňa vylúčená, resp. by jej inak bránila byť vo veci činná ako znalec a ktorú bola povinná bez odkladu oznámiť. Napriek tomu bola činná vo veci znaleckého dokazovania, a to vyšetrenia duševného stavu obvineného, otca D. D.

Takýto dôkaz podľa jeho názoru trpí chybou, ktorá zakladá dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Súdy nemali podľa neho na také dôkazy vôbec prihliadať. Tieto pochybenia neúspešne namietal v odvolacom konaní.

Preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uvedeným rozsudkom Krajského súdu v Žiline bol porušený zákon v tých ustanoveniach, ktoré špecifikoval v dovolaní a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline a prípadne aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ktoré vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Žilina, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Treba poznamenať, že obvinený nenavrhol zrušiť aj rozsudok súdu prvého stupňa, hoci po eventuálnom zrušení rozsudku Krajského súdu v Žiline by vo veci nastal taký právny stav ako pred rozhodnutím o odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline a navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Poznamenal, že aj keď vyšetrovateľ v prípravnom konaní opomenul k výsluchu poškodenej privolať už zvoleného obhajcu, právo obvineného na obhajobu pred vynesením právoplatného rozsudku nebolo porušené, pretože súd rozhodoval až po dôkazoch vykonaných na hlavnom pojednávaní, kde už pri každom úkone obhajca bol prítomný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Tieto dôvody, ako dovolacie, ako aj ďalšie podľa písm. a) až písm. g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Z obsahu odvolania obvineného P. D. proti rozsudku súdu prvého stupňa možno zistiť, že tie isté námietky ako teraz v dovolaní, uplatnil obvinený už v odvolaní. Krajský súd ich mal na pamäti, lebo ich konštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia a z výsledku jeho rozhodnutia je zrejmé, že ich neakceptoval.

K prvému dovolaciemu dôvodu treba uviesť, že konanie na súde prebiehalo podľa základných zásad trestného konania a príslušných ustanovení Trestného poriadku, v ktorých Najvyšší súd nezisťuje porušenie. Obvinený mal v súdnom konaní zachované všetky obhajovacie práva v plnom rozsahu. Na hlavnom pojednávaní bol vykonaný podrobný výsluch svedkyne - poškodenej J. D., ktorého sa aktívne zúčastnil aj prítomný obhajca obvineného P. D. Výsledky tohto výsluchu poškodenej, uskutočneného podľa zásady bezprostrednosti a ústnosti, teda jej výpoveď uskutočnená za účasti obhajcu na hlavnom pojednávaní bola relevantná a braná do úvahy pri hodnotení dôkazov a ustálení skutkového stavu.

Zodpovedá síce skutočnosti, že obhajcovi obvineného v prípravnom konaní malo byť umožnené, aby sa mohol zúčastniť výsluchu poškodenej a keď o úkone nebol upovedomený, bolo porušené právo obvineného na obhajobu.

Túto dovoláciu námietku obvineného by však bolo možné uznať ako opodstatnenú len vtedy, ak by výpoveď svedkyne — poškodenej z prípravného konania urobená bez prítomnosti obhajcu, bola rozhodujúca na zistenie skutkového stavu súdom, ak by bola napr. čítaná na súde pre niektorý z dôvodov § 263 Trestného poriadku (resp. § 211 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, ktorý bol aplikovaný okresným a krajským súdom). Taký dôkaz by potom nebolo možné vôbec použiť z dôvodov uvádzaných obvineným v dovolaní.

Trestný poriadok v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) však predpokladá na uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu nie každé porušenie práva na obhajobu, ale jeho zásadné porušenie. O zásadné porušenie tohto práva z dôvodov vyššie uvedených v danom prípade nešlo.

K ďalšiemu dovolaciemu dôvodu treba poznamenať, že z ustanovení § 105 a nasl. a § 116 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, ktorý bol v danom prípade aplikovaný, nevyplýva, že by znalkyňa z odvetvia psychológie, ktorá spolu s dvomi znalcami z odboru zdravotníctva — odvetvia psychiatrie podávala posudok o duševnom stave obvineného P. D., bola vylúčená z možnosti pribratia za znalca, ak predtým, v minulosti odborne vyšetřila poškodeného.

Zo zákona bolo vylúčené len pribratie znalca na prehliadku a pitvu mŕtvol, ktorý ako lekár zomrelého ošetroval za choroby, ktorá smrť bezprostredne predchádzala.

Okolnosti uvádzané obvineným v dovolaní neznamenajú, že by sa pre ne musela znalkyňa namietat', alebo ju mohla namietat' niektorá zo strán, pokiaľ nebol zistený bližší osobný vzťah znalkyne k rodine obvineného a poškodených, ktorý by opodstatňoval predpoklad jej zaujatosti. Nič také zo spisového materiálu nevyplýva.

Preto dovolací dôvod uvádzaný obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nie je daný.

**Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných,
obchodných a správnych**

7.

ROZHODNUTIE

Náklady skúšok podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov predstavujú trovy správneho orgánu súvisiace s kontrolou vykonávanou Slovenskou obchodnou inšpekciou na úseku vnútorného trhu.

Rozhodovanie o uvedených trovách nepatrí do právomoci súdu v občianskom súdnom konaní (§ 7 ods. 1 a 3 O. s. p.).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2008, sp. zn. 4 Cdo 229/2007)

Okresný súd Komárno rozsudkom z 23. marca 2006, č. k. 5 Cb 25/2005-86, žalobu žalobkyne o zaplatenie 2 292,— Sk s príslušenstvom zamietol a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalovaného 7 038,90 Sk do troch dní jeho právnomu zástupcovi JUDr. Ing. M. Ch. Rozhodol tak po zistení, že zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu žiadnej právnej povinnosti podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 128/2002“), preto žalobkyni nevzniklo právo na náhradu nákladov na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov v zmysle § 7 ods. 4 tohto zákona.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, na základe odvolania žalobkyne rozsudkom z 22. marca 2007, sp. zn. 9 Co 182/2006, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania 4 855,- Sk. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že nevyhovujúca kvalita výrobku nebola právne relevantným spôsobom deklarovaná, lebo žalobkyňa nepreukázala, že skúšobné laboratórium mohlo vykonať skúšku na vzhľad výrobku. Tým bola spochybnená nevyhovujúca kvalita výrobku - benzínu BA 91 UNI - predávaného žalovaným.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania uviedla, že krajský súd rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení, lebo rozhodol na základe vecne nesprávneho dôkazu. Okrem toho vychádzal z posúdenia skutočností, ktoré nepatria do právomoci súdu; vytvoril si totiž úsudok o skutočnostiach, o ktorých je podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov oprávnená rozhodovať Slovenská národná akreditačná spoločnosť, ktorá je oprávnená posudzovať oprávnenie a činnosti skúšobne.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal predovšetkým, či smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O. s. p. V ustanovení § 237 O. s. p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O. s. p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O. s. p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V preskúmvanej veci žalobkyňa napadla dovoláním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Keďže rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci a nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože by išlo o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu (§ 238 ods. 2 a 3 O. s. p.) neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 2 a 3 O. s. p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konám postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale komplexne sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a) až g) O. s. p.

Pokiaľ dovolateľka v podanom dovolaní opierala prípustnosť dovolania o ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p., treba uviesť, že toto zákonné ustanovenie možnosť konať pred súdom dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Žalobkyňa žiadne konkrétne skutočnosti v postupe súdu, ktoré by ju vylučovali z realizácie jej procesných práv, priznaných jej Občianskym súdnym poriadkom, neuviedla.

Vytýkané chybné skutkové závery a následne nesprávne právne posúdenie veci ako dovolací dôvod sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

V podanom dovolaní žalobkyňa poukázala aj na vadu podľa § 237 písm. a) O. s. p., spočívajúcu v nedostatku právomoci súdu. Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Z podanej žaloby je zrejmé, že žalobkyňa uplatnila proti žalovanému nárok podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. Tento zákon je predpisom verejného práva, upravujúcim štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovanie služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu, pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie pri kontrole vnútorného trhu, ochranné opatrenia a pokuty za porušenie zákona ako aj spoluprácu Slovenskej obchodnej inšpekcie s inými orgánmi verejnej správy a občianskymi združeniami.

Slovenská obchodná inšpekcia je správnym orgánom na úseku kontroly vnútorného trhu. Člení sa na Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave a jemu podriadené inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie. Inšpektorát je v správnom konaní orgánom prvého stupňa a Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie odvolacím orgánom.

V prejednávanej veci Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v N., vznikli v súvislosti s postupom podľa zákona č. 128/2002 Z. z. náklady na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov žalovaného vo výške 2 292,— Sk.

V zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. (v znení v čase vykonania kontroly) kontrolovaná osoba je povinná uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita nevyhovuje požiadavkám právnych predpisov.

Náklady skúšok podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. majú súvislosť s kontrolou vykonávanou Slovenskou obchodnou inšpekciou na úseku vnútorného trhu, teda činnosťou správneho orgánu v oblasti verejného práva. Predstavujú vlastne trovy správneho orgánu, ktoré má povinnosť uhradiť kontrolovaná osoba v prípade, ak sa preukázalo na základe vykonaných skúšok, že ňou predávaný výrobok nevyhovoval požiadavkám právnych predpisov na bezpečnosť alebo kvalitu. Rozhodovanie o trovách, ktoré vznikli správne orgánu v súvislosti s jeho postupom v konaní v oblasti verejnej správy, nie je rozhodovaním vo veciach, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Na rozhodovanie o nich preto nie je daná právomoc súdu v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 O. s. p. Právomoc súdu neprichádza do úvahy ani podľa § 7 ods. 3 O. s. p., pretože zákon č. 128/2002 Z. z. (a ani žiaden iný zákon) nestanovuje povinnosť súdu rozhodovať o povinnosti uhradiť náklady v zmysle § 7 ods. 4 tohto zákona. Konanie pred okresným i krajským súdom tak bolo postihnuté vadou zakladajúcou nielen prípustnosť, ale aj dôvodnosť podaného dovolania, pre ktorú bolo potrebné oba rozsudky zrušiť.

Dovolací súd zároveň podľa § 243b ods. 3 O. s. p. rozhodol o zastavení konania a o postúpení veci orgánu, do právomoci ktorého patrí.

Pretože v zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 v spojení s § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ktorý vzhľadom na nedostatok inej úpravy sa použije aj v konaní podľa zákona č. 128/2002 Z. z.) o trovách správneho konania rozhoduje správny orgán, ktorý inak rozhoduje vo veci, je v prejednávanej veci orgánom, do právomoci ktorého vec patrí, Slovenská obchodná inšpekcia, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. ako správny orgán prvého stupňa.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., podľa ktorých žiaden účastník konania nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania, ak konanie bolo zastavené.

8.

ROZHODNUTIE

Aj keď sa na platnosť zmluvy o postúpení výkonu práv poľovníctva vyžaduje schválenie príslušného správneho orgánu v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve, v prípade spornosti otázky platnosti tejto zmluvy poskytuje ochranu ohrozeným alebo porušeným právam súd.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2008,
sp. zn. 1 Cdo 84/2008)

Okresný súd Humenné uznesením z 30. januára 2008, č. k. 12 C 77/2007-60, zastavil konanie o návrhu žalobcov na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy č. 0404 PZ o výkone práva poľovníctva v poľovnom revíri K. uznaným Lesným úradom v H. rozhodnutím LÚ 817/94-Ki; zároveň rozhodol o postúpení spisu Krajskému lesnému úradu v P. a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že predmetná nájomná zmluva o postúpení výkonu práva poľovníctva, uzavretá medzi žalovanými 1/ a 2/, bola predložená na schválenie Obvodnému lesnému úradu v S., ktorý skúmal jej všetky náležitosti a rozhodnutím z 31. augusta 2005, č. k. OLÚ-2005/00003-8/R, ju schválil ako správny orgán prvého stupňa podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Nájomná zmluva tak nadobudla platnosť (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov). Keďže žalobcovia vzniesli výhrady voči platnosti nájomnej zmluvy, o ktorej rozhodoval uvedený úrad, súd ich podanie (návrh) považoval za opravný prostriedok voči rozhodnutiu vydanému v rámci správneho konania, konanie o veci zastavil pre nedostatok podmienky konania (právomoci súdu) a spis postúpil Krajskému lesnému úradu v P., ktorý je príslušný na rozhodovanie o opravných prostriedkoch voči rozhodnutiu Obvodného lesného úradu v S. (§ 103, § 104 ods. 1 O. s. p.).

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Prešove uznesením zo 17. apríla 2008, sp. zn. 7 Co 48/2008, uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vychádzal zo skutočnosti, že podľa obsahu spisového materiálu žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti uvedenej nájomnej zmluvy o výkone práva poľovníctva v poľovnom revíri K. a túto neplatnosť vyvodzujú z ustanovenia § 37, § 39 a § 139 Občianskeho zákonníka, ako aj § 14 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve. Dospel k záveru, že žalobcami je nastolený na riešenie typický občianskoprávny vzťah (žiadajú posúdenie platnosti právneho úkonu, namietajú, že žalovaný 1/ previedol na žalovaného 2/ viac práv ako mal, že poľovný revú" je spoločnou vecou a že z obsahu zmluvy vyplýva nejednoznačný predmet nájmu), nepožaduje sa preskúmanie zákonnosti rozhodovania orgánu verejnej správy ani nahradenie konania správneho orgánu; ide tu o žalobu podľa § 80 písm. c) O. s. p., ktorej prejednanie je zverené do právomoci súdu podľa § 7 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/a navrhol s poukazom na § 237 písm. a) a § 243b ods. 3 O. s. p. napadnuté uznesenie zrušiť a zastaviť konanie. Uviedol, že z § 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov vyplýva, že zmluva o postúpení výkonu práva poľovníctva podlieha preskúmaniu správnym orgánom, ktorý zisťuje pri rozhodovaní o jej schválení to, či zmluvu uzavreli vlastníci poľovných pozemkov, resp. subjekty disponujúce právom poľovníctva, či tieto zmluvy uzavreli subjekty majúce spôsobilosť na právne úkony a či je zmluva platná z pohľadu všeobecných predpisov. Zákon o poľovníctve je lex specialis, a preto skúmanie platnosti zmlúv nepatrí do pôsobnosti všeobecných súdov, ale do pôsobnosti správnych orgánov. Všeobecný súd preto svojím rozhodnutím nemôže zasahovať do rozhodovania správnych orgánov a nemôže výrokom, ktorým by prípadne určil neplatnosť takejto zmluvy, zrušiť rozhodnutie správneho orgánu o schválení nájomnej zmluvy.

Žalobcovia 1/ a 2/vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že zo žiadneho ustanovenia zákona o poľovníctve nevyplýva, že by obvodný lesný úrad, prípadne krajský lesný úrad ako špecializovaný orgán štátnej správy bol príslušný konať o žalobcami vymedzenom predmete sporu - neplatnosti právneho úkonu.

Žalovaný 1 / sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má procesnú formu uznesenia. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 237 a § 239 O. s. p. Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v predmetnej veci (proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie) neprichádza do úvahy, lebo tu nejde o uznesenie, ktoré je uvedené v § 239 ods. 1 O. s. p., a ani o niektoré z potvrdzujúcich uznesení vymenovaných v § 239 ods. 2 písm. a) až c) O. s. p.

Dovolací súd so zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadať vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v tomto ustanovení, ktoré pripúšťajú dovolanie proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom vymenovaných procesných väd (ide o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesnej nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Vady konania vymenované v § 237 písm. b) až g) O. s. p. neboli v dovolaní namietané a ani nevyšli najavo v dovolacom konaní.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal opodstatnenosť (prípustnosť) dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. a) O. s. p., t. j. zaoberal sa námietkou, že odvolací súd rozhodol vo veci, ktorá do právomoci súdov nepatrí.

Podľa 51. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. do právomoci súdov v občianskom súdnom konaní patrí prejednávanie a rozhodovanie sporov a iných právnych vecí, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Iné veci prejednávanú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci otázku právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie žalobcami predloženého návrhu na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy treba riešiť so zreteľom na to, či je alebo nie je daná právomoc iného orgánu než súdu na prejednanie a rozhodnutie takejto veci.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov zmluva o postúpení výkonu práv poľovníctva musí sa uzavrieť písomne na čas 10 rokov; na platnosť tejto zmluvy, jej zmenu alebo predĺženie treba schválenie príslušného správneho orgánu. Príslušný správny orgán, ktorému je zákonom zverená pôsobnosť na úseku poľovníctva, posudzuje takúto zmluvu z hľadiska dodržania správnych predpisov upravujúcich oblasť poľovníctva. Jeho schválenie je síce zákonom požadovanou podmienkou platnosti tejto zmluvy, jej zmeny, resp. predĺženia (bez tohto súhlasu nemožno vôbec uvažovať o jej platnosti v zmysle, aby mohla byť účinnou, teda aby sa účastníci zmluvy mohli domáhať jej splnenia), z cit. právnej úpravy a ani z inej zákonnej úpravy však nemožno vyvodiť, že ako orgán určený na poskytnutie právnej ochrany (na prejednanie a rozhodnutie o návrhu žalobcov na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy ako právneho úkonu) je tu určený iný štátny orgán (správny orgán) než súd. V žiadnom prípade tu nemôže byť ochrana subjektívnych práv vylúčená z pôsobnosti súdu alebo iného zákonom stanoveného orgánu. Prioritne poskytuje ochranu práv súd a len vtedy, ak to stanoví zákon (podľa čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon), ochranu práv poskytne iný zákonom stanovený orgán. Platí, že ak právny poriadok neurčuje iný orgán, ktorý má poskytnúť ochranu základných práv, takýmto orgánom, ktorý je povinný poskytnúť ochranu, je súd (porovnaj R 82/2002).

Z uvedených dôvodov nemožno prisvedčiť námietke dovolateľa, že na prejednanie a rozhodovanie v tejto právnej veci nie je daná právomoc súdu. Týmto záverom však dovolací súd nijako neprejudikuje výsledok konania v tejto právnej veci, keď pri rozhodovaní o určovacom návrhu podľa § 80 písm. c) O. s. p. - a o takýto prípad ide - úlohou

súdu je vždy najprv posúdiť, či je alebo nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení; iba v prípade preukázania naliehavého právneho záujmu sa súd môže zaoberať vecnou stránkou určovacieho návrhu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dovolanie žalovaného 2/odmietol v súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení § 243b ods. 5 O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 2/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.), dovolací súd však žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní náhradu trov konania si neuplatnili (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

9.

ROZHODNUTIE

Platobná neschopnosť zamestnávateľa nemá vplyv na zákonom uloženú povinnosť platiť odvody za zamestnanca.

Povinnosť platiť poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov vzniká podľa § 2 písm. a) v spojení s § 7 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení v znení neskorších predpisov zo zákona vstupom osoby do zamestnania.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2009, sp. zn. 4 Sžso 28/2008)

Krajský súd v Z. rozsudkom z 12. marca 2008 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým bolo odvolanie žalobcu zamietnuté a potvrdený platobný výmer jej pobočky v Ž. z 13. augusta 2003, ktorým bolo žalobcovi predpísané na úhradu poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v sume 50 937,— Sk a penále v sume 170 977,- Sk, t. j. spolu k úhrade v sume 221 914,- Sk do 15 dní od doručenia platobného výmeru na účet pobočky. Platobný výmer bol vydaný z dôvodu, že žalobca ako platiteľ poisťného podľa § 19 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/1994 Z. z.“) nezaplatil vôbec poisťné za mesiac november 2000 až september 2002, poisťné za mesiace apríl 1996 až október 2000, poisťné za mesiac marec 1996 zaplatil v nižšej sume a poisťné za mesiac november 1995, február, marec 1996 zaplatil oneskorene.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej, nepovažoval za správny právny názor žalobcu, že v prípade nevyplatenia mzdy zamestnancovi zo strany zamestnávateľa, nevzniká zamestnávateľovi odvodová povinnosť. Zdôraznil, že povinnosť platiť poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 274/1994 Z. z. vzniká podľa § 2 písm. a) v spojení s § 7 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení v žnem neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 54/1956 Zb.“) vstupom osoby so zamestnania, pričom toto poisťné odvádza podľa § 19 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. zamestnávateľ v lehotách uvedených v § 20 a § 21 tohto zákona. Výnimkou z tejto povinnosti sú obdobia uvedené v § 14 ods. 7 cit. zákona, medzi ktorými však nevyplatenie mzdy nie je. Krajský súd zdôraznil, že dosiahnutým príjmom nie je príjem iba skutočne vyplatený zamestnancovi, ale ide o príjem, na ktorý má zamestnanec v zmysle dohody so zamestnávateľom po odpracovaní nárok a otázka platobnej neschopnosti zamestnávateľa nemôže mať preto vplyv na zákonom uloženú povinnosť platiť odvody za zamestnanca. Krajský súd ďalej uviedol, že Zákonník práce platný v čase trvania pracovnoprávneho vzťahu M. J., zamestnankyne žalobcu, so žalobcom v ustanovení § 119 upravoval, že mzda a náhrada mzdy je splatná pozadu za mesačné obdobie, pokiaľ v kolektívnej alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie, a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. Toto ustanovenie sa nevzťahovalo na zamestnávateľov a zamestnancov, na ktorých práva a povinnosti boli uvedené v zákone č. 1/1992 Zb. o mzde v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 1/1992 Zb.“). Tento právny predpis v § 10 ustanovoval, že mzda bola splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, pokiaľ sa v pracovnej alebo v kolektívnej zmluve nedohodlo inak. Poukázal na § 10 ods. 3 zákona č. 1/1992 Zb., podľa ktorého pri skončení zamestnania je zamestnávateľ povinný vyplatiť zamestnancovi na jeho žiadosť mzdu splatnú za mesačné obdobie v deň skončenia zamestnania. Krajský súd uviedol, že pojmom „splatnosť mzdy“ treba rozumieť právnu skutočnosť, v dôsledku ktorej vzniká zamestnancovi nárok, aby mu bola mzda za vykonanú prácu vyplatená, pričom od takejto splatnosti mzdy treba odlíšiť výplatu mzdy ako dôsledok vzniku nároku na splatnosť mzdy. Krajský súd dospel k záveru, že tým, že zamestnankyňa žalobcu vykonala pre neho prácu v zmysle uzavretých dohôd, vznikol jej nárok na mzdu, teda nárok na príjem, ktorý je vymeriavacím základom pre odvody zamestnávateľa na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemôže byť dohoda uzatvorená v zmysle § 244 ods. 1 Zákonníka práce medzi žalobcom a jeho zamestnankyňou platná s poukazom na odkladaciu podmienku, ktorá výraznou mierou znevýhodňuje zamestnanca oproti zamestnávateľovi a je v rozpore s čl. III. zásad Zákonníka práce, pričom postihom právnych úkonov priečiacich sa alebo obchádzajúcich zákon je podľa § 242 ods. 1 Zákonníka práce ich neplatnosť. Považoval preto postup žalovanej, ktorá nezohľadnila predmetnú dohodu, za správny a v súlade so zákonom. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O. s. p. tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca, a to z dôvodu, že krajský súd sa s dôvodmi jeho návrhu na preskúmanie rozhodnutia žalovanej nezaoberal, neuviedol, z akých konkrétnych dôvodov na jeho námietky vo veci nebolo prihliadnuté a tiež nevykonal vo veci žiadne dokazovanie. Žalobca uviedol,

že mzdové listy zamestnankyne M. J. boli vystavené formálne, pričom bolo preukázané, že k vyplateniu mzdy nedošlo, takže ani nebol dôvod vyrubiť sumu za odvod zo mzdy, ktorá vôbec vyplatená nebola. Z tohto dôvodu ani žalobcovi povinnosť zaplatiť odvody nemohla vzniknúť. Podľa žalobcu je nelogické, aby platil odvody zo mzdy, ktorá fyzicky vyplatená nebola, o čom svedčí dôkaz - mesačné výkazy ním predkladané žalovanej. Krajský súd preto pochybil, keď žalobu zamietol, pričom z rozsudku nie je zrejmé, prečo súd neakceptoval jeho skutkové tvrdenia a s jeho námietkami sa vôbec nevysporiadal, nezdôvodnil, prečo ich nepovažoval za dôvodné pri rozhodovaní s poukazom na právnu úpravu § 4 zákona č. 1/1992 Zb. a § 16 zákona č. 274/1994 Z. z. Z tohto dôvodu je rozsudok krajského súdu nepreskúmateľný a teda nezákonný. Žalobca zdôraznil, že „vydaním rozsudku a nemožnosťou jeho preskúmania, ktorú súd zapríčinil, mu bolo odopreté právo súdnej ochrany vo veci rozhodnutia orgánu verejnej správy, a boli porušené jeho základné práva a slobody podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tým, že nebol zachovaný princíp plnej jurisdikcie a nebolo mu poskytnuté právo na riadnu súdnu ochranu.“

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu, ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

V danej veci bolo úlohou krajského súdu postupom podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p. preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovanej, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v sume 50 937,- Sk a penále v sume 170 977,-Sk, t. j. v celkovej sume 221 914,- Sk.

Podľa § 14 ods. 7 písm. a) až d) zákona č. 274/1994 Z. z. fyzické osoby a právnické osoby uvedené v odseku 1 sú povinné platiť poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie s výnimkou obdobia, počas ktorého boli osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až c) uznané za dočasne práceneschopné na výkon pracovnej činnosti, bola im poskytovaná peňažná pomoc v materstve alebo rodičovský príspevok; to neplatí, ak rodičovský príspevok poberá rodič slobodný, ovdovený, rozvedený alebo z iných vážnych dôvodov osamelý, ktorý nežije s druhom a je zárobkovo činný a obdobia, počas ktorého zamestnanec ošetruje člena rodiny.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. vymeriavacím základom na určenie poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnancov je

a) príjem za vykonanú prácu dosiahnutý v rozhodujúcom období v zamestnaní zakladajúcom účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení a podliehajúci dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitných predpisov.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. za zamestnanca a za zamestnávateľa vykazuje a odvádza poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poisťného, ktoré je povinný platiť zamestnanec, z vymeriavacieho základu zamestnanca.

Zo súdneho spisu vyplýva, že pre vecnú správnosť rozhodnutia vo veci bolo potrebné vyriešiť právnu otázku týkajúcu sa povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa odvádzať podľa § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 274/1994 Z. z. za svoju zamestnankyňu poisťné i napriek skutočnosti, že dohodnutú mzdu za vykonanú prácu jej v skutočnosti nevyplácal.

Názor žalobcu, podľa ktorého povinnosť platiť poisťné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie vzniká až skutočným vyplatením príjmu za vykonanú prácu zamestnancovi, nezodpovedá zákonu, rovnako ako nemožno zohľadniť tvrdenie, že kým ešte k vyplateniu príjmu zamestnávateľom nedošlo, nejde o príjem v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 286/1992 Zb., ale o záväzok zamestnávateľa voči zamestnancovi, z ktorého však povinnosť úhrady podľa § 19 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. nevzniká, a teda nedochádza ani k zmeškaniu lehoty na platenie.

Odvolačiaci súd na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že názor žalobcu, podľa ktorého sa právna kvalifikácia príjmu [ako skutočnosti zakladajúcej povinnosti podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 274/1994 Z. z.] v prípade jeho nevyplatenia v lehote mení na záväzok, s ktorým už nie

sú spojené pôvodné povinnosti, nemá oporu v platnej právnej úprave, ale naopak je s ňou v rozpore.

Povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 274/1994 Z. z. vzniká podľa § 2 písm. a) v spojení s § 7 zákona č. 54/1956 Zb. vstupom osoby do zamestnania, pričom toto poistné odvádza podľa § 19 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. zamestnávateľ v lehotách uvedených v § 20 a § 21 tohto zákona. Tak, ako správne konštatoval krajský súd, výnimkou z tejto povinnosti sú obdobia uvedené v § 14 ods. 7 tohto zákona, medzi ktorými však nie je nevyplatenie mzdy.

Ak teda nejde o obdobie výnimky, vzniká povinnosť odvieť poistné v stanovenej výške z vymeriavacieho základu, ktorým je v prípade podľa § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 274/1994 Z. z. príjem za vykonanú prácu (§ 4 ods. 1, 2 zákona č. 1/1992 Zb.) dosiahnutý v rozhodujúcom období a podliehajúci dani z príjmov fyzických osôb [§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 286/1992 Zb.]. Dosiahnutým príjmom však nie je iba príjem skutočne aj vyplatený, ale príjem, na ktorý má zamestnanec v zmysle dohody so zamestnávateľom po odpracovaní nárok. Podľa názoru odvolacieho súdu by iný výklad nebol v súlade s tým, že zamestnancovi už okamihom vzniku poisteneckého vzťahu vzniká nárok na jednotlivé dávky, a to bez ohľadu na skutočnosť, či poistné bolo zaplatené.

Na základe uvedeného možno vyvodiť, že platobná neschopnosť zamestnávateľa nemôže mať vplyv na zákonom uloženú povinnosť, a teda ani neodkladá lehotu na splnenie tejto povinnosti.

Ak teda z uvedeného skutkového a právneho stavu dospel krajský súd k záveru o zákonnosti napadnutého správneho rozhodnutia, odvolací súd sa s týmto jeho záverom stotožnil. Žalovaná postupovala v súlade so zákonom, pre svoje rozhodnutia si zadovážila dostatočné skutkové podklady, na základe ktorých vyvodila správny právny záver, ktorý v napadnutom rozhodnutí aj náležitým spôsobom odôvodnila. Krajský súd preto nepochybil, keď napadnuté rozhodnutie žalovanej ako zákonné potvrdil. Námietky žalobcu v jeho odvolaní sú právne bezvýznamné a sú v podstate totožné s jeho žalobnými námietkami, s ktorými sa riadne vysporiadal už krajský súd v napadnutom rozsudku. Odvolací súd pritom nezistil, že by žalobcovi bolo odopreté právo na súdnu ochranu a že by boli porušené základné práva a slobody.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.